

Käänteinen vai perinteinen opetus tiedonhaussa?

Kuopion yliopistollisen sairaalan hoitohenkilökunnan
näyttöön perustuvan toiminnan täydennyskoulutuksen
tiedonhaun opetuksen palaute ja arviointi

Tuulevi Ovaska & Kirsi Salmi
Itä-Suomen yliopiston kirjasto
KYSin tieteellinen kirjasto

Mitä käänteinen opetus on?

- Opetuksen käänteistämistä

- Suomeksi käytetään käsitettä käänteinen oppiminen (*flipped learning*) tai käänteinen opetus/luokkahuone (*flipped classroom*)

Ideologia

- Puhutaan myös opetuksen flippaamisesta

Metodi

- **Monimuoto-opetusta**, jossa oppimateriaaliin tutustutaan itsenäisesti ennen luokkaopetusta

1. Digitaaliset oppimateriaalit

- Videot, podcastit, diaesitykset, verkkotutoriaalit, verkkotekstit yms.

2. Lähiopetus luokkatilanteessa

- Ongelmakeskeinen oppiminen
- Opettaja ohjaajana ja tukijana
- Mahdollistaa vertaisoppimisen

Taustaa

- Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) näyttöön perustuvan toiminnan täydennyskoulutus *Näyttöön perustuva hoitotyö (NPH) eläväksi*
  - 4 op
  - Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ja KYSin erityisvastuualueen hoitohenkilökunnalle
- Informaatiolukutaito (IL) on välttämätöntä
  - Näyttöön perustuvan hoitotyön pohjana on **näyttöön perustuva tieto**
  - Ammatillinen kehittyminen on jatkuva elinikäisen oppimisen prosessi

Taustaa

- Itä-Suomen yliopiston (UEF) kirjasto vastaa koulutuksen tiedonhaun opetuksesta, joka on integroitu koulutuskokonaisuuteen
  - 2016-2017 koulutus järjestettiin viidennen kerran
  - Jokainen opiskelija (toimivat usein parina) kirjoittaa kehittämistyön ja esittelee sen koulutuksen lopussa järjestettävässä konferenssissa
  - Kehittämistyön aiheet nousevat kliinisestä työstä
  - Keskiössä on toiminnan kehittäminen hoitajan omalla osastolla, esim. työprosessi, tarkistuslista, toimintaohje, potilasohje, hoitosuositus

Esitys tai
posteri

Esimerkkejä kehittämistyön aiheista

Pitkäaikaisen eristyspotilaan selviytymisen tukeminen hoitotyön keinoin

Miten moniammatillinen yhteistyö vaikuttaa munuaisensiirtopotilaan kotiutukseen?

Lääkkeettömät ahdistuksen lievittämiskeinot psykiatrisen potilaan hoidon tukena

Miten kliinisen arvion perusteella tehtävä perifeerisen kanyylin vaihto vaikuttaa infektioiden syntyyn sairaalapotilailla?

Aivokasvainpotilaan pre- ja postoperatiivisen tuen tarve

Onko Optiflow parempi akuutin hengitysvajauspotilaan hoidossa kuin CPAP tai BiPAP?

Miten vastasyntyneiden teho- ja valvontaosastolla annettu vanhempien systemaattinen ohjaus vaikuttaa infektioiden esiintymiseen lapsilla?

NPH eläväksi -koulutuksen tavoitteet

- Opintojakson jälkeen opiskelija osaa
  - Kertoa, mitä on näyttöön perustuva hoitotyö
  - Tunnistaa hoitotyön käytännön ongelmia, joita ratkaisee näyttöön perustuen
  - **Hakea tutkittua tietoa itsenäisesti erilaisista tietokannoista**
  - Arvioida tutkimustietoa kriittisesti
  - Arvioida näyttöä monipuolisesti
  - Soveltaa näyttöä käytännössä
  - Muuttaa hoitotyön toimintaa näyttöön perustuvaksi

Tiedonhaun koulutus ennen ja nyt

Perinteinen opetus 2012-2015 (4 kurssia)

- Luento 2 tuntia + suppea Moodle-materiaali
- Tietokantaharjoitukset lähiopetuksena 3 + 3 tuntia (ensimmäisessä toteutuksessa 4 + 4 tuntia)

Käänteinen opetus ensimmäisen kerran 2016-2017

- Tekstiä, kuvia, videoita ja linkkejä Moodlessa + ennakkotehtävä
- Tietokantaharjoitukset lähiopetuksena 3 + 3 tuntia

Tiedonhaun koulutuksen tavoitteet

- Tiedonhaun opetuksen päätavoite
  - Riittävät valmiudet hakea ja löytää näyttöön perustuva tietoa käytännön hoitotyöhön
- Opetuksen flippaamisen tavoitteet
  - Tehdä tiedonhaun opiskelusta **opiskelijakeskeisempää ja joustavampaa**
    - Täydennyskoulutus osana työtehtäviä
    - Vastuu oppimisesta opettajalta opiskelijalle
    - Erilaisten valmiuksien huomioiminen
  - Tarjota opiskelijoille **työkaluja ja materiaalia tukemaan aktiivista ongelma-perusteista oppimista**

ikä, valmistumisaika, kielitaito, aiempi tiedonhaun koulutus tai kokemus...

Palautteen kerääminen

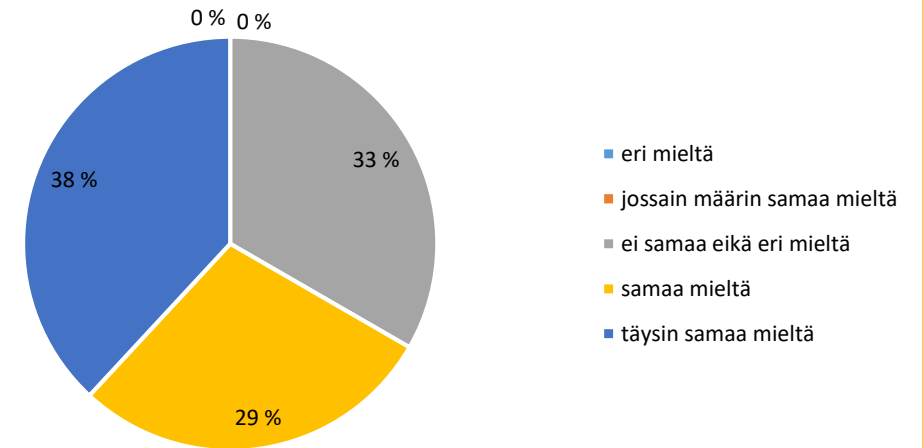
- Verkkolomake 2012-2017
  - Käänteisen kurssin käyneet olivat aktiivisempia palautteen antajia
    - Sama määrä vastauksia
      - Perinteinen opetus 22 (4 kurssia)
      - Flipattu opetus 21 (1 kurssi)
    - Jokaisessa toteutuksessa noin 40 osallistujaa
  - Palautelomakkeella samat kysymykset kuin Itä-Suomen yliopiston kirjaston tiedonhaun opintojaksojen palautelomakkeilla

Palaute: Oppimateriaali edisti oppimistani

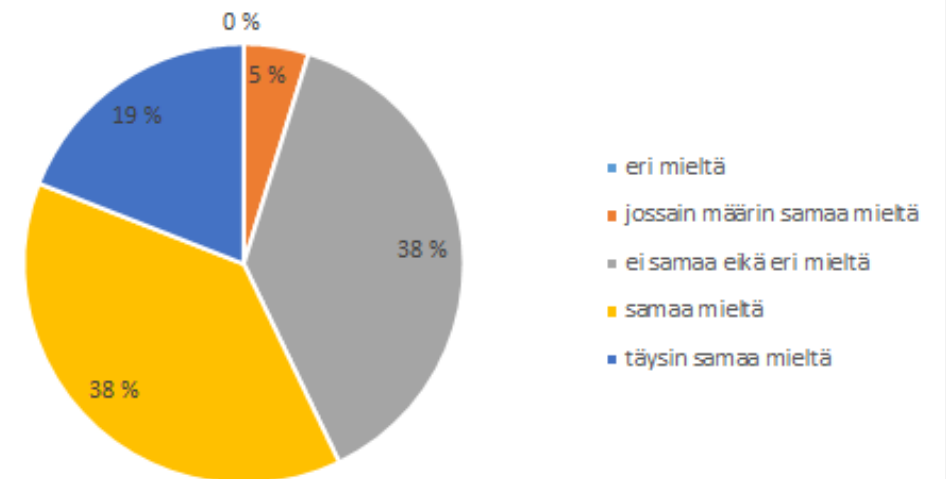
Käänteisen opetuksen oppimateriaali edisti oppimista enemmän kuin perinteisen (samaa mieltä + täysin samaa mieltä 76 %)

Uusi materiaali on aiempaa monimuotoisempaa ja siihen pääsee helpommin perehtymään milloin tahansa kurssin aikana

Perinteinen

Käänteinen

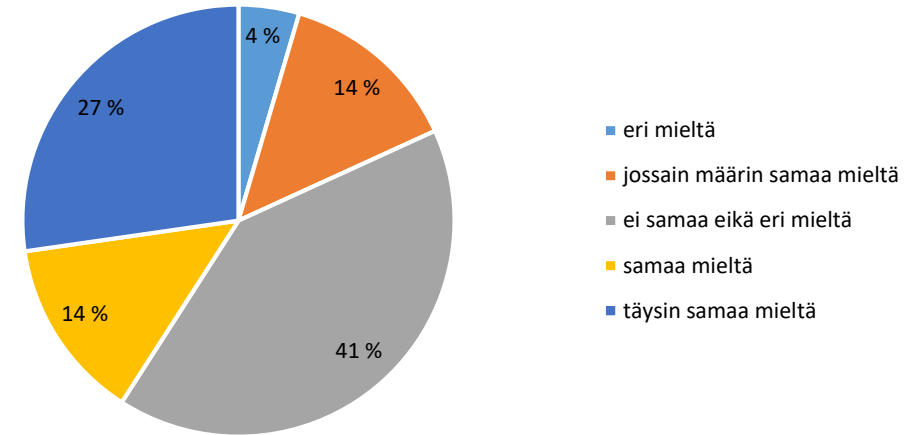

Palaute: Sain riittävästi palautetta oppimisestani

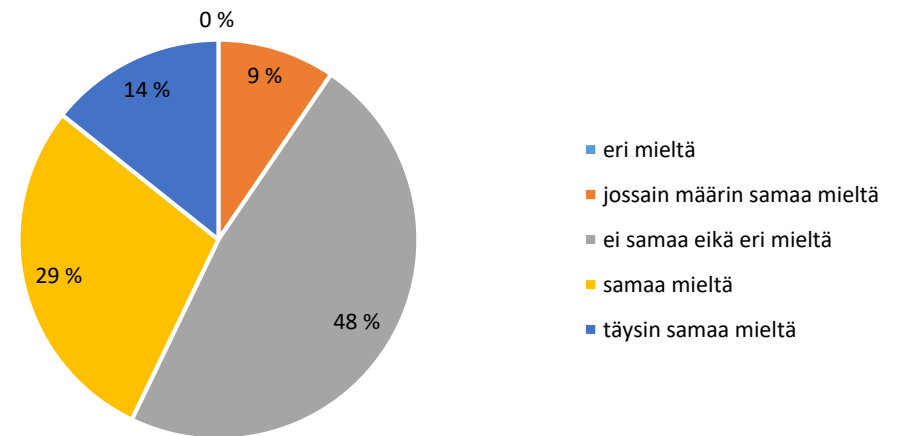
Riippumatta opetus-
/oppimismallista palautteen
antajat haluaisivat saada
enemmän palautetta
oppimisestaan.

Tämä on yksi lyhyen kurssin
haasteista, mutta toivottavasti
voimme parantaa tulosta
seuraavalla kurssilla.

Perinteinen

Käännteinen

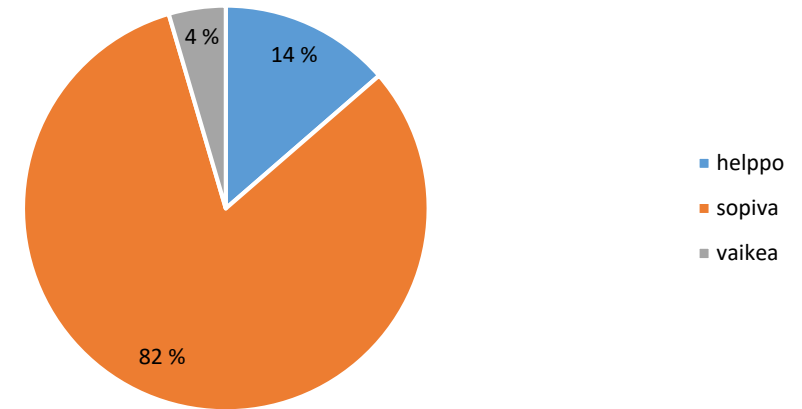

Palaute: Kurssin sisältö oli mielestäni

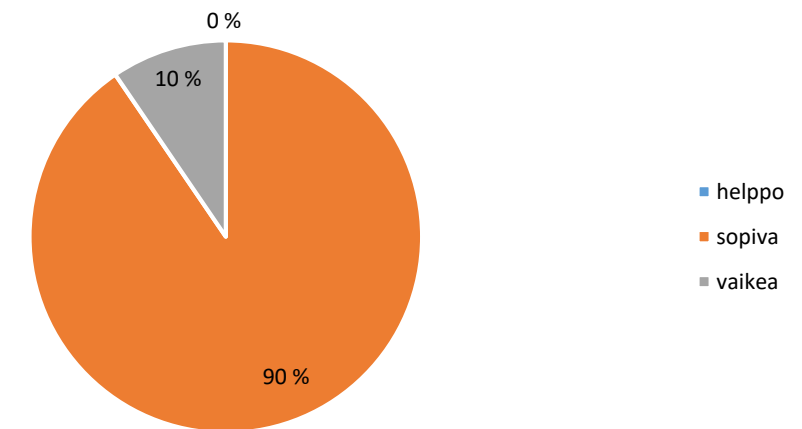
Käänteinen opetus edisti aktiivista oppimista, koska se on opiskelijakeskeistä.

Opiskelijoiden täytyy opiskella aktiivisesti sen sijaan, että he vain passiivisesti kuuntelisivat opettajaa (mikä voi vaikuttaa helpolta).

Perinteinen

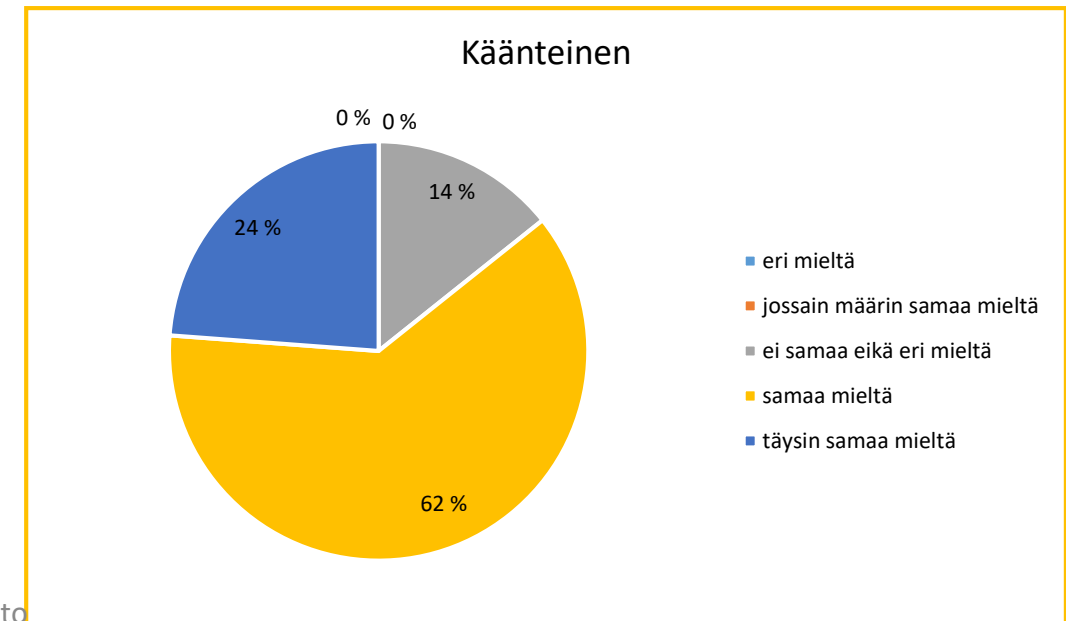
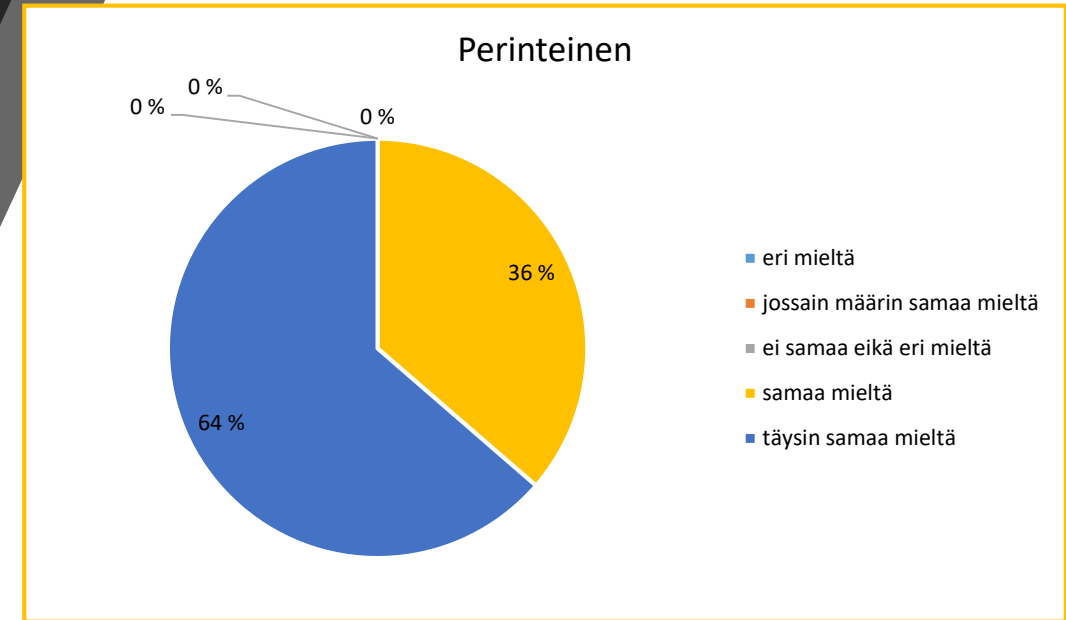

Käänteinen

Palaute: Ymmärryksen tiedonhausta lisääntyi

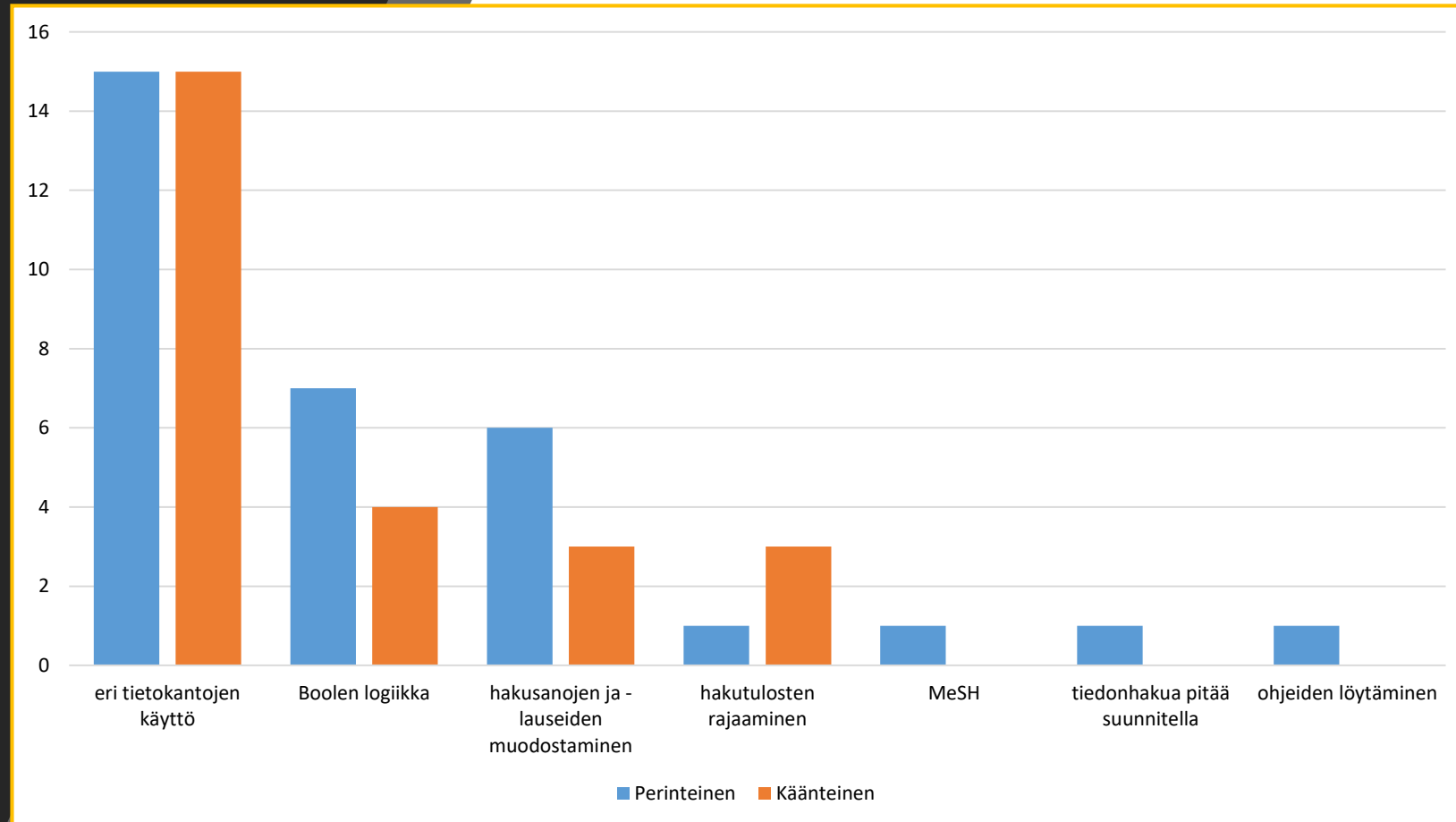
Joillekin käänteisen kurssin osallistujista tiedonhaku ja tiedonlähteet olivat todennäköisesti jo **ennestään tutumpia** kuin aiempien kurssien tienraivaajille.

Palaute: Tärkeimmät oppimani asiat

Nämä tulokset on koottu avoimesta palautteesta.

Molemmat mallit näyttävät sisältävän ja opettavan tiedonhaun taitojen perusteet.

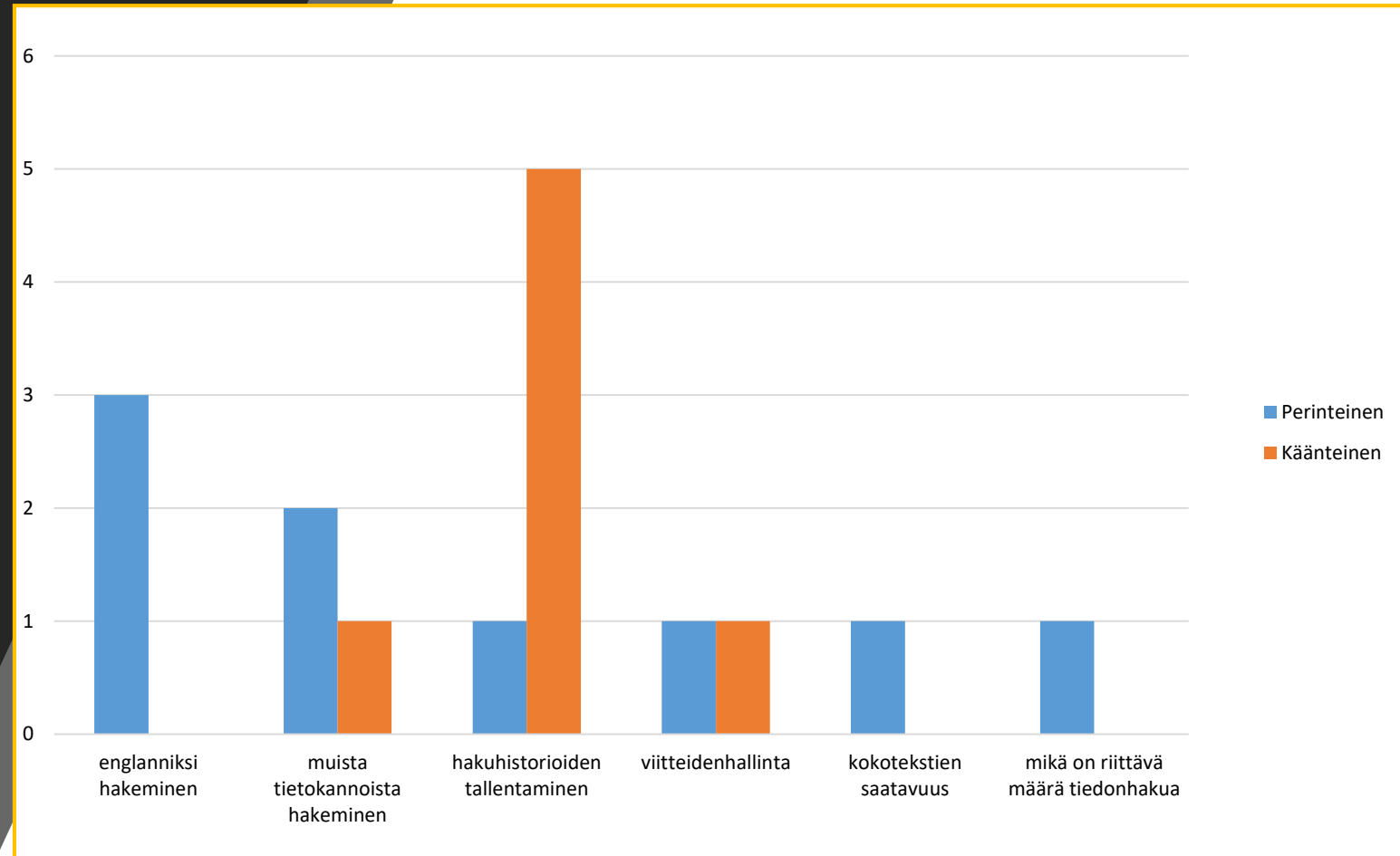

Palaute: Olisin halunnut oppia mutten oppinut

Nämä tulokset on koottu avoimesta palautteesta.

Kaikilla ensimmäisten kurssien tienraivaajilla ei ollut riittävää englanninkielentaitoa, mutta käänteisen kurssin osallistujat eivät enää maininneet tätä ongelmaa.

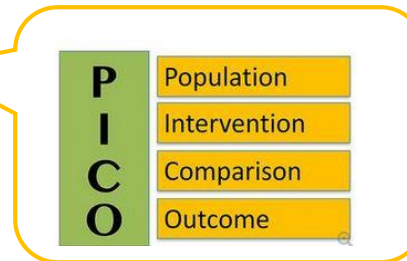
Kiinnitettävä **enemmän huomioita hakujen dokumentointiin ja hakuhistorioiden tallentamiseen**. Opiskelijoiden tulee raportoida hakunsa kehittämistehtävässä.

Havainnot käänteisestä opetuksesta

- Ennakkotehtävä

- Opiskelijoiden tuli muotoilla hakulauseita aiheestaan
  - Piti opiskella Moodle-materiaali osatakseen tehdä ennakkotehtävän
- Kurssin tuutorit kommentoivat ennakkotehtävää aiheiden/sisältöjen näkökulmasta ennen harjoituksia
  - Aiheiden analysoinnissa käytettiin PICO-asetelmaa
- Oli tärkeä ja edisti aktiivista oppimista

⇒ **Opiskelijat olivat perinteisen kurssin osallistujia valmistautuneempia tullessaan tiedonhakuharjoitukseen**

Havainnot käänteisestä opetuksesta

- Tiedonhakuharjoitukset onnistuivat
  - Harjoitusaika voitiin käyttää **aktiiviseen hakemiseen** sen sijaan, että olisi pitänyt aloittaa hakusanojen miettimisestä
  - Tietoasiantuntijat voivat
    - Toimia valmentajina
    - Auttaa aiempaa monimutkaisemmissa ja haasteellisemmissä tiedonhakukysymyksissä, hakutulosten tarkemmassa rajaamisessa jne.
- Osa kurssilaisista osasi jo harjoituksissa tehdä tiedonhakuja itsenäisesti, kun niitä edelsi aktiivinen verkko-opiskelu eikä passiivinen luento-opetus

Johtopäätökset

- Palautteen perusteella molemmat opetusmallit edistävät näyttöön perustuvaa toimintaa ja tiedonhakutaitoja
- Mutta käänteisessä opetuksessa
  - Opiskelijoiden **yksilölliset erot ja tarpeet** on helpompi huomioida
  - Opiskelijat voivat opiskella **omaa tahtiin**, palata oppimateriaaleihin silloin ja siten kuin itse haluavat, lukea/katsoa uudelleen juuri ne kohdat, jotka he kokevat hankaliksi, tärkeiksi jne.
  - Opettajilla on mahdollisuus **ohjata opiskelijoita pidemmälle** tiedonhaun prosessissa, koska he tulevat harjoitukseen valmistautuneempina

Yhteenveto

- Palautteen perusteella
  - Kumpikaan malli ei ole toista parempi tai huonompi
  - Oppimistulokset ovat lähes samanlaiset
  - Käänteiseen opetukseen osallistuneet antavat enemmän palautetta
- Aiomme käyttää jatkossakin käänteistä opetusta ja kehittää sitä edelleen
  - Teemme lisää videoita
  - Teemme lisää testejä ja muita aktivoivia tehtäviä
  - Huomioimme paremmin kurssin kehittämistehtävän vaatimukset

Kirjallisuutta

- Arnold-Garza S. The flipped classroom teaching model and its use for information literacy instruction. *Communications in Information Literacy* 2014; 8(1): 7-22
- Ovaska T. Making evidence-based decisions when organising information retrieval training for nurses and head nurses. *Health Information and Libraries Journal*. 2012; 29(3): 252-6
- Valenza JK. The flipping librarian. *Teacher Librarian* 2012; 40(2): 22
- Youngkin CA. The flipped classroom: practices and opportunities for health sciences librarians. *Medical Reference Services Quarterly* 2014; 33(4): 367-374

Kiitos!

tuulevi.ovaska@uef.fi & kirsi.salmi@uef.fi
@tuuleviueflib @ueflibrary